

SAĞLIK HİZMETLERİNİN SOSYALLEŞTİRİLMESİNDE ÇEVRE FAKTÖRÜ

Dr. Ömer ÇAKMAKÇI*

UT.B. ve diğer Sağlık Meslek Birliklerinin savunduğu 224 sayılı "SAĞLIK HİZMETLERİNİN SOSYALLEŞTİRİLMESİ" yasası soruna tümelci ve çevreci bir yaklaşım getirmektedir.

SOSYALLEŞTİRİLMİŞ SAĞLIK HİZMETLERİ İLKELERİ:

1. Hizmetin Nüfus birimlerine göre düzenlenmesi
2. Sağlık hizmetlerinin tek elde toplanması
3. Kademeli hizmet verilmesi
4. Koruyucu ve tedavi hekimliğinin birlikte yürütülmesi
5. Tam süre çalışma
6. Sağlık hizmetinin bir ekip işi olarak görülmesi
7. Hizmetin parasız yapılması
8. Olanaklardan herkesin eşit olarak yararlanması

Su anda "Ulusal Sağlık Politikası" olmayan ülkeler arasındayız. Kışından kışına değişen yapımacık, göstermelik bir takım önlem ve çalışmalarla sözüm ona Sağlık Hizmeti (?) verilmeye çalışılmaktadır.

*İskenderun Doktor, Diş Hekimi ve Eczacılar Derneği Başkanı

Bu ilkelere ek olarak:

— Her hastaya yeterli zaman hakkı

— Hastaların yönetime katılma hakkı

— Hastaların bilgilenme hakkı, hususları da göz ardı edilmemelidir.

İLK BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİ ZİNCİRİ:

1. SAĞLIK EVİ (2500 kişiye)

2. SAĞLIK OCAĞI (7500-10.000 kişiye)

3. SAĞLIK GRUP BAŞKANLIĞI VE SAĞLIK GRUP HASTANESİ

(5-10 Sağlık Ocağı)

4. İL veya BÖLGE HASTANESİ

5. FAKÜLTE HASTANESİ

Bu zincirde sunulmak istenen sağlık hizmetinde Koruyucu Hekimlik ve Çevre Sağlığı İlkeleri ön planda tutulmuştur.

Şu anda "Ulusal Sağlık Politikası" olmayan ülkeler arasındayız. Kişiden kişiye değişen yapmacık, göstermelik bir takım önlem ve çalışmalarla sözüm ona Sağlık Hizmeti (?) verilmeye çalışılmaktadır. (Şu anda konumuz olmadığı için ayrıntıya girmek istemiyorum). Ancak arada bir ısıtılp önümüze sürülen "Sağlık Hizmetleri Yasası" na sos olsun diye bir de "Genel Sağlık Sigortası" tartışmalarının başlatıldığını biliyoruz. Bol çiçekli bol papatyah bir çevre ortamında olay tartışılıyor, oluşturuluyor. Oysa ki 9-18 aralık 1985

tarifleri arasında T.E.B. (Türk Eczacıları Birliği)'in Yüksek Sağlık Şurasına sunduğu raporda "Ulusal Sağlık Politikası"nın genel ilkeleri ve soruna çevresel bir yaklaşımla bakılması bugün bile güncelliğini koruyor. Birkaç alıntı yaparsak:

— "İnsan yaşamının koşullarını, kişinin fiziksel ve ruhsal durumu ile çevresel etmenler birbiri ile ortaklaşa bir etkileşim içinde belirler. Bu bağlamda: Kişi çevresinden soyutlanamaz, ancak çevresi ile birlikte değerlendirilmelidir."

— "Bir kişinin veya toplumun sağlık durumunu belirleyen, kişinin hastalanmasına veya ölümüne neden olan biyolojik ve fizik çevre faktörlerini oluşturan veya bunların etkisini koşullayan etkenler, sosyal ve ekonomik etkenlerdir."

— "Sağlıklı konut, dengeli ve yeterli beslenme, çevre kirliliğinden arındırılmış bir doğa gibi insanca yaşama olanaklarının kurulması ve geliştirilmesindeki son dayanak, insanın ve dolayısıyla toplumun sağlığını amaçlamaktadır."

— "Herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını sürekli kılabilecek ve doğanın korunmasını da sağlayacak koruyucu sağlık hizmetleri öncelikle ve önemle ele alınmalıdır. Tedavi edici sağlık hizmetleri sağlığın korunması ve geliştirilmesinde koruyucu hizmetleri destekler biçimde örgütlenmelidir."□